

Caramelles d'Avià

Avià

Ubicació

Comarca: Berguedà
Emplaçament: A tot el municipi.

Coordenades:

Latitud: 42.07719455809506
Longitud: 1.8226307761140874
UTM Est (X): 402610
UTM Nord (Y): 4659017

Classificació

Número de fitxa: 08011 - 159
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Manifestació festiva
Estil / època: Contemporani
Segle: XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Obert
Ús actual: Social
Titularitat: Pública
Autoria de la fitxa: María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: dt., 19/02/2002 - 01:00
Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía. OPC
Data de la darrera revisió: dj., 12/06/2025 - 14:49

Descripció

Les Caramelles és una de les tradicions més arrelades del poble d'Avià i en la que participen o han participat molts dels seus habitants ja que són obertes a tothom. És una festa d'origen religiós, tot i que les motivacions han anat evolucionant cap a motius més profans. És un grup de persones que recorren els carreres i les cases de pagès durant els dies de Pasqua a canvi d'una recompensa que en principi era en forma d'ous o llonganissa i que actualment és en diners. Les caramelles es canten el diumenge i el dilluns de Pasqua, de les 8 del matí fins a les 2 o les 3 de la tarda, quan s'acaba el recorregut. El diumenge es fa el recorregut pels carrers del poble, participant a la missa de les 12 i continuant després fins acabar a l'era de cal Mas on es fa l'última cantada del dia i els Mas conviden a un aperitiu a tot el grup. El dilluns es fa el recorregut per les cases de pagès i cada any es varia per tal d'arribar al màxim nombre de cases. Per tal de facilitar els trasllats dels caramellaires es compta amb el suport de vàries furgonetes que porten els mateixos caramellaires. Alguns fan el recorregut caminant, altres en bicicleta i fa dos anys que algunes persones ho fan a cavall. S'organitza un grup de nens i nenes que realitzen ballades a diferents llocs establerts per acompanyar els cants. El diumenge següent de Pasqua es fa la festa de la xocolatada, convidant a tot el poble, amb els diners recaptats durant les cantades.

Història

Les cantades de caramelles van iniciar-se a Catalunya al segle XVI. Segons Joan Amades al Berguedà era costum acompanyar les caramelles amb un terrabastall de petards o trets d'escopetes, i tant sols cantaven els homes. Gràcies a les fotografies de Ramon Mas Vilella sabem que ja es cantaven caramelles a Avià a inicis del segle XX, tot i que ben segur que ja es feia anteriorment. En aquestes fotografies veiem que els caramellaires eren nois, acompanyats per músics i per un ruc que arrossegava un carro molt engalanat per carregar el que els donaven les cases. L'any 1924 van començar a cantar caramelles un grup de nenes de deu o dotze anys dirigides per Justina Pellicer, però algunes persones s'ho van prendre malament ja que era costum d'homes i no les van deixar cantar a algunes cases. Fins els anys trenta no es van tornar a cantar les caramelles, un grup dirigit pel mestre Francisco López, "senyor Francisco", que va organitzar un cor de nens. Des d'aquest moment ja mai es va interrompre el costum de cantar caramelles. L'any 1943, quan va marxar el senyor Francisco, va dirigir el grup el Tinet de la Farga de Cal Rosal. Als anys cinquanta va ser el mestre Farguella l'encarregat d'ensenyar les cançons als nens i es van anar fent càrrec els successius vicaris del poble: mossèn Josep Costa, mossèn Santamaria. De 1958 al 1963 va ser el mestre del poble Joan Algué el director i organitzador, aconseguint un grup de caramellaires força nombrós. Des d'aquella època els distintius dels caramellaires d'Avià són la camisa blanca, faixa i barretina vermelles, espadnyes de vetes i un mocador de colors al coll que ara s'ha substituït per una cinta de Senyera. L'any 1965 mossèn Viladés, nou rector del poble, va prendre la batuta i va donar impuls al grup integrant a les noies. El seu successor, Mn. Josep Codina va seguir al front dels caramellaires fins al 1976, any en que es va reorganitzar la colla de caramellaires de la mà de Vicenç Casafort i dirigides per Josep Esquerra, que poc després va esdevenir director de la Coral Santa Maria d'Avià. La direcció de Josep Esquerra es va mantenir fins al 1999 en que la va prendre l'actual director Xavier Llobet.

Bibliografia

AYMERICH, R. (1999). Les caramelles. Resò de Resò n° 33. RAFART, J. (1995). Avià i les caramelles. Col. L'Escambell, núm. 14. Ed. Associació Cultural El Vilatà. iu (1998). Les Caramelles. Història i tradició. Resò de Resò n° 31.

